

2022. június 07.

Orbán Viktor
Magyarország Miniszterelnöke

Tisztelt Miniszterelnök úr!

Az alulírott szervezetek nevében kérjük, kezdeményezze az erdeink energetikai célú elégetésére irányuló, a Megújuló Energetikai Irányelvhez (Renewable Energy Directive, RED) kapcsolódó pénzügyi ösztönzők megszüntetését: az erdei biomassa elégetése ugyanis súlyosbítja az éghajlati válságot, és a felhasználás növelése nem járulna hozzá Európa energiabiztonságának javításához.

Az éghajlati és energiabiztonsági figyelmeztetések figyelmen kívül hagyása az orosz gáz és olaj függőség fenntartását okozta. A biomassa-tüzelésű infrastruktúra, például a felújított erőművek és pelletégetők támogatása egy újabb függőséget alakítana ki, ami a fosszilis CO₂-t biogén CO₂-vel helyettesítené. Az energiabiztonságra gyakorolt hatás minimális lenne, az erdőkre és az éghajlatváltozásra gyakorolt káros hatás viszont hatalmas. Ahhoz, hogy az Oroszországból származó energiainport mindössze 10%-át további fatüzeléssel lehessen helyettesíteni, az erdők kitermelését több mint 60%-kal kellene növelni.

Az Ukrajnában folyó háború miatt kialakult európai energiaválság nem vezethet a fa alapú biomassa elégetésének további fokozásához az EU megújuló energiaforrásokról szóló irányelvén vagy a REPowerEU terven keresztül. Éppen ellenkezőleg, arra kérjük Önön keresztül az Európai Unió vezetőit, hogy használják fel ezt a válságot az európai energiapolitika gyors és alapvető megváltoztatására. Ennek a változásnak a tiszta, biztonságos és megfizethető európai energia jövője felé kell vezetnie, beleértve az üvegházhatású gázok kibocsátásának drasztikus csökkentését mind éghajlati, mind stratégiai okokból. Az ellátás biztonsága és az éghajlatvédelem kéz a kézben járnak: A szén-dioxid-kibocsátó tüzelőanyagok használatának megszüntetése, a szükségtelen energiafogyasztás csökkentése, az energiahatékonysági projektek jelentős felgyorsítása és a valóban tiszta megújuló energiaforrások sokkal gyorsabb bevezetése azok a megoldások, amelyek a szükséges széles körű társadalmi támogatást elhozhatják, technikailag megvalósíthatóak és politikailag szükségesek. Kérjük, a jövő generációnak érdekében cselekedjen helyesen. Előre is köszönjük!

Az államfők és az energiaügyi miniszterek júniusi tanácskozásán a megújuló energiaforrásokról szóló irányelv (REDII) felülvizsgálatáról várhatóan meghozandó döntések fontos irányt fognak szabni az EU energetikai jövője szempontjából. Jelenlegi formájában a RED aktívan támogatja az erdei faanyag energiaforrásként való elégetését, és egyes tagállamok azt szeretnék, ha ez a gyakorlat folytatódna, sőt még ki is terjedne. Az orosz fosszilis energia helyett a fa elégetése azonban nem megoldás. Az Oroszországból származó energiainportot további fatüzeléssel helyettesíteni, és ezáltal tovább növelni a már így is fenntarthatatlan erdőirtás szintjét - vagy növelni az importot, azaz az importált erdőirtást - nyilvánvalóan lehetetlen.

Európa a korábbi években jelentős mennyiségű fát importált Oroszországból (Oroszország teljes fakivitelének összege 13 milliárd euró/év), és ennek a függőségnek véget kell vetni. Az Európai Bizottság 2022. márciusi REPowerEU-közleménye az erdei biomassa további felhasználásának támogatásától való tartózkodással egyértelműen felismerte a tüzelőanyag célú erdei kitermelés növelésének veszélyeit – a 2022. májusi RePowerEU-terv azonban némi visszalépést mutat ettől az álláspontjától. A biomassa felhasználásból eredő károk egyre nyilvánvalóbbá válásával tagállami szinten is kezd változás bekövetkezni. A holland kormány helyesen úgy döntött, hogy számos felhasználó esetében leállítja az erdei biomassa energetikai célú támogatását. Fontos, hogy az Európai Parlament Környezetvédelmi Bizottsága május hónap elején megszavazta, hogy az elsődleges fa alapú biomassa – néhány szűk kivételtől eltekintve – nem támogatható, és nem számítható be az EU megújuló energiára vonatkozó célkitűzésébe. Ez a szavazás az első lépés a biomassa tudományos alapú kezelése felé. Kérjük, hogy a Tanács is kövesse ezt a példát.

Most nagyobb szükségünk van az egészséges erdőkre, mint valaha, hogy megőrizzük az erdei ökoszisztémák egészséges működését, helyreállítsuk a biológiai sokféleséget, és segítsük ennek az éghajlatváltozás mérsékléséhez nélkülözhetetlen élőhelynek a szén-dioxid-nyelő helyreállítását. A természetes erdőkre azonban nagy nyomás nehezedik az egész EU-ban – az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) szerint az értékelt erdők mindössze 14%-a van kielégítő természeti állapotban. Az erdőgazdálkodási know-how-jával dicsekvő Finnországban a területhasználati ágazat (LULUCF) ma már CO₂-kibocsátó forrás, nem pedig elnyelő. Ehhez a helyzethez egyértelműen hozzájárult a fokozódó fakitermelés, amit a faanyag energetikai felhasználása is gyorsított.

Jelenleg Európa fakitermelésének mintegy felét energetikai céllal égetik el, ami aláássa az erdők természetességének helyreállítására és az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló célkitűzéseket. A RED elvi célja, hogy Európa csökkentse az üvegházhatású gázok kibocsátását, ugyanakkor a fatüzelésű erőművek energiaegységként több CO₂-t bocsátanak ki, mint a szén, miközben a gyorsuló fakitermelés Európa legfontosabb szén-dioxid-elnyelőjét, az erdőket károsítja. Az Európai Bizottság saját kutatói (EU Joint Research Centre) arra figyelmeztettek, hogy az erdei biomassa elégetésének kumulatív hatása évtizedekig, évszázadokig növelheti a kibocsátást.

A fák égetése több finom részecske légszennyezést okoz Európában, mint a teljes közúti közlekedési ágazat - az emberi egészségre gyakorolt megfelelő károkkal együtt, amelyek az EU egészségügyi rendszereinek 17 milliárd euró/év költséget okoznak¹. Emellett az erdei biomasszát égetők évente több mint 10 milliárd euró támogatást kapnak, és rendkívül magas üvegházhatású gázkibocsátása ellenére nem kell fizetniük az ETS (kibocsátáskereskedelmi rendszer) kreditjeiért, mivel a fatüzelésből származó CO₂-t az ETS-ben nullának számítják, ami szintén több milliárdos közvetett támogatásnak felel meg.

Ezért létfontosságú, hogy a REDII felülvizsgálatakor az EU ne támogassa tovább az erdei biomasszából történő energiatermelést. Kérjük Önt, hogy az Európai Tanácsban vállaljon progresszív szerepet, és tudományos alapon támogassa a szükségtelen energiafelhasználás csökkentését, az energiahatékonyságot és a tisztább megújuló energiaforrásokat, mint például a nap-, szél- és geotermikus energia. Számítunk arra, hogy az európai államfők és az energiaügyi miniszterek következő találkozóin támogatni fogja a következő megoldásokat:

¹ <https://epha.org/replacing-fossil-fuels-and-biomass-with-cleaner-alternatives-in-residential-heating-and-cooking/>

Az erdei biomassa elégetését nem szabad többé beszámítani a megújuló energiára vonatkozó célkitűzésekbe – ehelyett az egészséges, változatos erdők számára lehetővé kell tenni, hogy növekvő szénkészletet hozzanak létre, fokozva a CO₂ légkörből történő kivonását; ennek érdekében a RED-hez hozzá kell adni az elsődleges fa alapú biomassa tudományos meghatározását, javítva az Európai Parlament Környezetvédelmi Bizottsága által elfogadott meghatározást.

- Meg kell szüntetni az elsődleges fa alapú biomassa elégetéséből származó energiára vonatkozó minden közvetlen és közvetett támogatási mechanizmust; ezeket a pénzeszközöket ehelyett valódi megújuló energiaforrásokba kell befektetni.
- A lépcsőzetesség elvét következetesen, a fakitermelés pillanatától kezdve kell alkalmazni; ehhez az Európai Bizottságnak jogi eszközt kell kidolgoznia az elv megvalósítása érdekében.
- Minden védett vagy magas biológiai sokféleséggel rendelkező területet mentesíteni kell a biomassa kitermelése alól; nem engedhetjük, hogy az EU természeti értékeinek utolsó menedékei szó szerint füstbe menjenek rövid távú energetikai célok miatt.
- A bioenergia fenntarthatósági kritériumait egységesen kell alkalmazni az 5 MW-os erőművektől kezdve, mivel e létesítmények túlnyomó többsége kicsi, és az eltérő szabályok szükségtelen adminisztratív terheket okoznának.

Biztosítanunk kell, hogy az olyan projektek, mint a megújuló energiaforrásokról szóló irányelv (RED), hosszú távon az éghajlatot, az energiabiztonságot és a polgárok számára megfizethető energiaellátás célját szolgálják. Most nem elhibázott megoldásokra van szükségünk, hanem a széndioxid-semleges gazdaságra való gyors átállásra.

Örömmel vennénk a lehetőséget, hogy ezt részletesebben megvitassuk Önnel, és érdeklődéssel várjuk válaszát.

Tisztelettel:

Pongrácz Gábor elnök s.k.
Alba Natura Civil Alapítvány

Major Gyula elnök s.k.
Fertő tó Barátai Egyesület

Lukács András elnök
Levegő Munkacsoport

Másolatban kapiják:

- Nagy István agrárminiszter
- Palkovics László technológiai és ipari miniszter

Elérhetőségeink:

Pongrácz Gábor: +36203821772, info@albanaturaalapitvany.hu

Major Gyula: +36709432233, elhetoferto@gmail.com

Lukács András, +36204114727, lukacs@levego.hu